

ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์

ว่าด้วยขั้นตอน วิธีการ ดำเนินการถอดถอนคณะกรรมการหรือกรรมการดำเนินการสหกรณ์ และการยื่นอุทธรณ์ของสมาชิก กรณีคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ มีมติให้พ้นจากสมาชิกภาพ

พ.ศ. ๒๕๖๔

เพื่อให้การดำเนินการของสหกรณ์ที่กำหนดข้อบังคับให้ที่ประชุมใหญ่มีอำนาจถอดถอน คณะกรรมการ หรือกรรมการดำเนินการสหกรณ์ และสมาชิกมีสิทธิยื่นอุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ ในกรณีคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์มีมติให้พ้นจากการเป็นสมาชิก แต่ไม่ได้กำหนดวิธีการดำเนินการ ที่เปิดโอกาสให้เกิดความยุติธรรมทั้งสองฝ่าย ระหว่างผู้กล่าวหาและผู้ถูกกล่าวหา และไม่ได้กำหนดให้มี คนกลางผู้ใดในการดำเนินการ รวมทั้งมีสหกรณ์หลายแห่งไม่ได้กำหนดในข้อบังคับให้รับบทบัญญัติ ที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ คำสั่ง หรือคำแนะนำ และระเบียบปฏิบัติของนายทะเบียน สหกรณ์ใช้เป็นส่วนหนึ่งแห่งข้อบังคับจึงเกิดปัญหาข้อขัดข้องในการดำเนินการตามข้อบังคับ ดังนั้น เพื่อกำหนดแนวทางปฏิบัติหรือช่องทางที่เป็นธรรมทุกฝ่าย ลดปัญหาข้อขัดแย้งหรือเรื่องร้องเรียน และเป็นประโยชน์ในการดำเนินกิจการของสหกรณ์

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๖ (๘) ประกอบมาตรา ๑๐๕ มาตรา ๓๗ และมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ นายทะเบียนสหกรณ์ได้กำหนดระเบียบปฏิบัติไว้ ดังนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยขั้นตอน วิธีการ ดำเนินการถอดถอนคณะกรรมการหรือกรรมการดำเนินการสหกรณ์ และการยื่นอุทธรณ์ของสมาชิก กรณีคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ มีมติให้พ้นจากสมาชิกภาพ พ.ศ. ๒๕๖๔”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกประกาศนายทะเบียนสหกรณ์ เรื่อง ข้อแนะนำวิธีดำเนินการเกี่ยวกับการถอดถอนคณะกรรมการ หรือกรรมการดำเนินการสหกรณ์ และการยื่นอุทธรณ์ของสมาชิก กรณีคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ มีมติให้พ้นจากสมาชิกภาพ ประกาศ ณ วันที่ ๒๑ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๓

ข้อ ๔ ในระเบียบนี้

“สหกรณ์” หมายความว่า สหกรณ์และชุมนุมสหกรณ์

ข้อ ๕ ให้อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์มีอำนาจในการตีความ และวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบนี้

ข้อ ๖ เพื่อให้สหกรณ์ดำเนินกิจการได้อย่างมีประสิทธิภาพ และไม่เกิดข้อขัดข้อง ในการดำเนินการตามข้อบังคับ กรณีสหกรณ์ใดที่ได้กำหนดแนวทางตามระเบียบนี้หรือเรื่องอื่นใดไว้ในข้อบังคับ ไว้แล้ว ให้ถือปฏิบัติตามขั้นตอนและวิธีการตามที่กำหนดในข้อบังคับ แต่กรณีสหกรณ์ใดไม่ได้กำหนด

แนวทางตามระเบียบนี้และเรื่องอื่นใดไว้ในข้อบังคับ ให้ระบบทบัญญัติที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ ตลอดจนคำแนะนำ คำสั่ง และระเบียบปฏิบัติของนายทะเบียนสหกรณ์เพื่อใช้เป็นส่วนหนึ่งแห่งข้อบังคับด้วย

หมวด ๑

การถอดถอนคณะกรรมการหรือกรรมการดำเนินการสหกรณ์

ข้อ ๗ ที่ประชุมใหญ่อาจพิจารณาถอดถอนคณะกรรมการ หรือกรรมการดำเนินการสหกรณ์ได้ เมื่อมีเหตุปัจจัย ดังนี้

(๑) กระทำโดยทุจริตต่อหน้าที่

(๒) จงใจกระทำการใดโดยผิดกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบสหกรณ์ กระทำ หรือละเว้นกระทำ โดยประมาทเลินเล่ออันเป็นเหตุให้สหกรณ์ได้รับความเสียหายอย่างร้ายแรง

(๓) กระทำการใดอันเป็นการประกอบธุรกิจ ซึ่งมีลักษณะแข่งขันกับกิจการของสหกรณ์

(๔) กระทำการใดอันเป็นปฏิปักษ์ต่อสหกรณ์หรือกิจการของสหกรณ์

ข้อ ๘ การยื่นข้อกล่าวหา

ผู้ใดกล่าวหาว่าคณะกรรมการหรือกรรมการดำเนินการของสหกรณ์กระทำการ ตามข้อ ๗ และสมควรให้ที่ประชุมใหญ่พิจารณาถอดถอนออกจากตำแหน่ง ให้ยื่นหนังสือขอลดถอน พร้อมสำเนาเอกสารที่ใช้เป็นพยานหลักฐาน หรือพยานหลักฐานอื่นต่อผู้ตรวจสอบกิจการของสหกรณ์

ข้อ ๙ การดำเนินการก่อนการพิจารณาของที่ประชุมใหญ่

(๑) เมื่อผู้ตรวจสอบกิจการของสหกรณ์ได้รับหนังสือแล้ว ต้องแจ้งข้อกล่าวหาให้คณะกรรมการ หรือกรรมการดำเนินการของสหกรณ์ ที่ถูกกล่าวหาทราบเพื่อให้ชี้แจงข้อกล่าวหา ภายใน ๕ วัน นับแต่วันที่ รับข้อกล่าวหา พร้อมทั้งสำเนาให้สหกรณ์ทราบด้วย

(๒) คณะกรรมการหรือกรรมการดำเนินการของสหกรณ์ที่ถูกกล่าวหาต้องชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา พร้อมแสดงพยานหลักฐานส่งให้ผู้ตรวจสอบกิจการของสหกรณ์ ภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่รับแจ้ง ข้อกล่าวหาจากผู้ตรวจสอบกิจการของสหกรณ์

(๓) เมื่อผู้ตรวจสอบกิจการของสหกรณ์ ได้รับคำชี้แจงข้อกล่าวหาแล้ว ต้องแจ้งคำชี้แจงนั้น ให้ผู้กล่าวหาทราบ ภายใน ๕ วัน นับแต่วันรับคำชี้แจง

(๔) ถ้าผู้กล่าวหาไม่พอใจ คำชี้แจงของคณะกรรมการหรือกรรมการดำเนินการสหกรณ์ ที่ถูกกล่าวหา หรือไม่ได้รับคำชี้แจงภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันยื่นข้อกล่าวหา และจะดำเนินการ ถอดถอนต่อไป ผู้กล่าวหาต้องให้สมาชิกร่วมลงชื่อกันตามข้อบังคับสหกรณ์หรือกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ ขอให้เรียกประชุมใหญ่วิสามัญพิจารณาถอดถอนคณะกรรมการหรือกรรมการดำเนินการของสหกรณ์

คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ต้องเรียกประชุมใหญ่วิสามัญภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือร้องขอให้เรียกประชุมใหญ่วิสามัญ

(๕) กรณีสหกรณ์ได้กำหนดประชุมใหญ่สามัญประจำปีไว้ก่อนแล้ว ภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือร้องขอ จะไม่เรียกประชุมใหญ่สามัญก็ได้ แต่คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ต้องกำหนดวาระการถอดถอนคณะกรรมการหรือกรรมการดำเนินการสหกรณ์ไว้ในระเบียบวาระการประชุมใหญ่สามัญนั้นด้วย

หากคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ไม่กำหนดวาระการถอดถอนตามคำร้องขอให้ผู้ตรวจสอบกิจการสามารถนำเรื่องการถอดถอนคณะกรรมการหรือกรรมการดำเนินการสหกรณ์ไปพิจารณาในที่ประชุมใหญ่สามัญประจำปี โดยสามารถนำเสนอเรื่องการถอดถอนดังกล่าวเป็นวาระแรกของการประชุม

ข้อ ๑๐ วิธีพิจารณาของที่ประชุมใหญ่

(๑) เมื่อถึงวาระการพิจารณาถอดถอนคณะกรรมการหรือกรรมการดำเนินการสหกรณ์ให้ผู้ตรวจสอบกิจการเป็นประธานการพิจารณา โดยเสนอข้อกล่าวหาตามที่ผู้กล่าวหาได้ยื่นหนังสือและพยานหลักฐานไว้ให้ที่ประชุมใหญ่รับทราบ และเปิดโอกาสให้ผู้กล่าวหาแถลงสนับสนุนข้อกล่าวหาของตนต่อที่ประชุมใหญ่ได้ ๑ ครั้ง หลังจากนั้นผู้ตรวจสอบกิจการต้องนำคำชี้แจงของผู้ถูกกล่าวหาแจ้งต่อที่ประชุมใหญ่ และเปิดโอกาสให้ผู้ถูกกล่าวหาแถลงสนับสนุนแก้ข้อกล่าวหาของตนได้ ๑ ครั้งเช่นกัน

การแถลงข้อกล่าวหา ห้ามไม่ให้ผู้กล่าวหาแถลงตั้งข้อกล่าวหาเป็นประเด็นใหม่อีก

(๒) เมื่อที่ประชุมใหญ่รับทราบข้อกล่าวหาและคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาแล้ว หากผู้เข้าประชุมใหญ่คนใดมีข้อสงสัยประเด็นใด ย่อมมีสิทธิอภิปรายซักถามผู้กล่าวหาหรือผู้ถูกกล่าวหาได้

(๓) ผู้ตรวจสอบกิจการของสหกรณ์ เมื่อเห็นว่าที่ประชุมใหญ่ได้รับทราบข้อเท็จจริงทั้งจากผู้กล่าวหาและผู้ถูกกล่าวหามากพอสมควรแล้ว ก็ให้ปิดการอภิปราย และให้ที่ประชุมใหญ่ออกเสียงลงมติถอดถอนทั้งคณะหรือรายบุคคลแล้วแต่กรณี การลงมติให้ถือเสียงข้างมากของที่ประชุมใหญ่เป็นเกณฑ์ตัดสิน

หมวด ๒

การยื่นอุทธรณ์ของสมาชิก กรณีคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ มีมติให้พ้นจากสมาชิกภาพ

ข้อ ๑๑ สมาชิกที่คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์มีมติให้ออกจากสหกรณ์ อาจยื่นอุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ได้ โดยยื่นอุทธรณ์เป็นหนังสือต่อผู้ตรวจสอบกิจการภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งให้ออกจากสหกรณ์

หนังสืออุทธรณ์ต้องมีรายละเอียดอันแสดงได้ว่าตนถูกให้พ้นจากสมาชิกภาพโดยไม่เป็นธรรมอย่างไร และข้อเท็จจริงในเรื่องนั้นมีอย่างไร ทั้งนี้ ผู้ตรวจสอบกิจการอาจเรียกผู้อุทธรณ์มาให้คำชี้แจงเพิ่มเติมก็ได้

ข้อ ๑๒ เมื่อมีสมาชิกยื่นหนังสืออุทธรณ์ ผู้ตรวจสอบกิจการต้องแจ้งให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ทราบ และคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ต้องกำหนดวาระการวินิจฉัยข้ออุทธรณ์ของสมาชิกไว้ในระเบียบวาระการประชุมใหญ่ที่จะมีขึ้นในครั้งถัดไป

ถ้าคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ไม่กำหนดวาระ ให้ถือเอาวาระอื่น ๆ เป็นวาระการวินิจฉัยข้ออุทธรณ์ของสมาชิก

ข้อ ๑๓ วิธีพิจารณาวินิจฉัยข้ออุทธรณ์ของสมาชิก ให้ผู้ตรวจสอบกิจการเสนอหนังสืออุทธรณ์ของสมาชิกให้ที่ประชุมใหญ่พิจารณา ผู้เข้าประชุมใหญ่อย่อมมีสิทธิอภิปรายซักถามข้อเท็จจริงจากคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ และผู้ตรวจสอบกิจการ เมื่อที่ประชุมใหญ่หมดประเด็นซักถามแล้ว ให้ที่ประชุมใหญ่ลงมติ การลงมติให้ถือเสียงข้างมากเป็นเกณฑ์ตัดสิน

ประกาศ ณ วันที่ ๑๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๔

วิศิษฐ์ ศรีสุวรรณ

อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

นายทะเบียนสหกรณ์